

Provtagningsanvisning PSA, P- Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Remiss	Elektronisk remiss från journalsystem i Gävleborgs län eller pappersremiss 1 Bassortiment Gävleborg
Provtagning	5 mL, Li-Heparin, gelrör, mintgrön propp Kan tas kapillärt Minsta blodmängd 0,5 mL (120 µL plasma) Prov skall tas före ev. prostata manipulation eller cystoskopi
Förvaring/transport	Centrifugera provet inom 4 timmar från provtagning Centrifugerat prov hållbart 24 timmar i rumstemperatur 5 dygn i kyl 6 månader i frys Frys provet om längre förvaring Frysta prover skickas fryst Provet får ej återfrysas
Analyserande laboratorium	Enheten för Klinisk kemi och transfusionsmedicin i Gävle
Referensintervall	Män < 70 år < 3,0 µg/L Män 70–80 år < 5,0 µg/L Män > 80 år < 7,0 µg/L
Svarstid	Dagligen helgfri måndag–fredag
Ackrediterad	Ja
Efterbeställning	Kan i undantagsfall efterbeställas inom 4 timmar.
Patientinformation	Ej tillämpligt
Biobanksprov	Nej
Kommentarer/övrig upplysning	För kvotberäkning, se även Provtagningsanvisning PSA fritt/total-kvot, P-

Medicinsk bakgrund/ indikation	<p>Diagnos och uppföljning av prostatasjukdom.</p> <p>Prostata-specifikt antigen (PSA) är ett kallikreinserinproteas som produceras främst i prostatas körtelepitel och utsöndras i höga halter (0,2–5 g/L) till prostatasekret. PSAs funktion är att lösa upp den gelliknande strukturen av sädesvätskan varvid spermernas rörlighet ökar.</p> <p>Ett ökat läckage av PSA ut i blodbanan ses vid olika sjukdomstillstånd i prostata, t.ex. prostatacancer, godartad prostataförstoring samt vid inflammatoriska tillstånd som bakteriell prostatit. Tillfällig ökning av koncentrationen av PSA i plasma förekommer efter urinretention och efter ingrepp som berör prostatakörteln (prostatapalpation, kateterbyte, biopsi).</p> <p>Ju högre nivå av PSA i blod desto större risk att detta speglar förekomst av prostatacancer. Högre nivåer av PSA i blod korrelerar även till högre grad av malignitet. PSA kan användas för monitorering av sjukdomsförlopp samt behandlingskontroll av prostatacancer, där PSA nivåer i blod korrelerar bra med klinisk respons.</p>
-----------------------------------	---

Revideringar

Datum	Revisionsnr	Ändring
2022-06-07	10	Ny upprättare.
2024-02-09	11	Uppdaterat titel samt namn på länk enligt harmonisering av benämning utifrån rekommenderat rapportnamn.